

Zainteresowanie spełnianiem obowiązku szkolnego poza szkołą z roku na rok staje się coraz większe. Edukacja domowa jest coraz bardziej popularną formą kształcenia. Aktualnie w polskich szkołach już 13 955 dzieci uczy się w trybie nauczania domowego*. W związku z tym do szkół, zarówno publicznych jak i niepublicznych, spływa coraz więcej zapytań odnośnie możliwości rozpoczęcia edukacji domowej. Niestety dyrektorzy szkół oraz nauczyciele często nie posiadają rzetelnej wiedzy na temat edukacji domowej, warunków jej rozpoczęcia oraz sposobu jej realizowania. W związku z tym do naszej Fundacji spływa coraz większa liczba zapytań ze strony kadr nauczycielskich. W celu ułatwienia pracy wszystkim placówkom, postanowiliśmy stworzyć krótki poradnik, w którym odpowiemy na najczęściej zadawane pytania przez szkoły.

Czym jest edukacja domowa?

Edukacja domowa jest formą kształcenia, w której odpowiedzialność za proces nauczania dziecka w miejsce szkoły biorą na siebie rodzice lub prawni opiekunowie. Rodzice w oparciu o podstawę programową tworzą zindywidualizowany program – adekwatny do wieku, potrzeb, predyspozycji i zainteresowań dziecka. Edukacja domowa daje rodzicom możliwość kontroli treści, które przyswaja dziecko, a także otoczenia, w którym przebywa ono każdego dnia.

Czy edukacja domowa jest legalna? Na jakiej podstawie prawnej?

Edukacja domowa jest całkowicie legalną formą spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci i młodzież szkolną. Zapis pozwalający na skorzystanie z niej został przewidziany już w pierwotnej wersji ustawy o systemie oświaty z 7 września 1991 roku. Obecnie obowiązująca ustawa Prawo oświatowe z 14 grudnia 2016 roku również dopuszcza możliwość spełniania obowiązku szkolnego w trybie edukacji domowej. Zagadnienia z tym związane reguluje art. 37 ustawy Prawo oświatowe.

Jaki komplet dokumentów musi dostarczyć rodzic, aby zapisać dziecko na edukację domową?

Zgodnie z prawem, aby rozpocząć edukację domową, należy złożyć w danej szkole następujące dokumenty:

- Wniosek do Dyrektora Szkoły o spełnienie obowiązku szkolnego poza szkołą,
- Opinię publicznej poradni psychologiczno- pedagogicznej,

- Oświadczenie o zapewnieniu warunków umożliwiających realizację podstawy programowej,
- Zobowiązanie rodziców do przystępowania dziecka do egzaminów klasyfikacyjnych,

Ile dni ma Dyrektor na wystawienie decyzji?

Dyrektor powinien wydać decyzję do 30 dni kalendarzowych od dnia, w którym zostały złożone wszystkie dokumenty.

Czy dyrektor może nie wyrazić zgody na edukację domową?

Dyrektor szkoły może nie wyrazić zgody na edukację domową. Może to być spowodowane niedostarczeniem wszystkich wymaganych dokumentów.

Czy rodzice, którzy ubiegają się o edukację domową dla swojego dziecka muszą mieć wykształcenie pedagogiczne?

Rodzice, którzy chcą rozpocząć edukację domową ze swoim dzieckiem nie muszą mieć wykształcenia pedagogicznego.

Czy dzieci uczące się w domu otrzymują legitymację szkolną?

Szkoła, do której zapisane jest dziecko wystawia legitymację szkolną również dziecku realizującemu obowiązek szkolny poza szkołą.

Czy szkoła ma obowiązek angażować się w edukację domową swojego ucznia?

Każda szkoła, której uczeń realizuje obowiązek szkolny poza szkołą jest zobowiązana do udzielania wsparcia dziecku. Dziecko uczące się w nauczaniu domowym jest pełnoprawnym uczniem szkoły i ma prawo oczekiwać wsparcia ze strony pedagogów szkolnych oraz nauczycieli. Podstawowy obowiązek edukacji spoczywa jednak na rodzicach lub prawnych opiekunach.

Jak wygląda kwestia udostępniania materiałów dydaktycznych?

Szkoły powinny w miarę swoich możliwości udostępniać dzieciom podręczniki oraz materiały edukacyjne. Warto zapewnić także uczniom konsultacje edukacyjne z nauczycielami, szczególnie przed egzaminami klasyfikacyjnymi. Warto udzielać rodzicom wskazówek dotyczących pracy z dzieckiem, należy także pomóc rodzinie w zaplanowaniu całorocznej nauki oraz w podzieleniu materiału na części. Szkoły najbardziej zaangażowane

w edukację domową organizują także różnego rodzaju warsztaty i koła zainteresowań dla dzieci. Rodzice mogą korzystać także z coraz bardziej popularnych, internetowych pomocy naukowych, takich jak platformy edukacyjne i gry multimedialne.

Czy dziecko uczące się w trybie nauczania domowego ma prawo do uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych?

Tak, dzieci uczące się poza szkołą mogą brać udział w zajęciach dodatkowych oraz pozalekcyjnych. Mogą to być zajęcia plastyczne, muzyczne, artystyczne, sportowe lub inne zajęcia oferowane przez szkołę dla uczniów. Jest to bardzo ważny element, który pozwala zintegrować dzieci uczące się stacjonarnie z ich rówieśnikami uczącymi się w domu.

W jaki sposób oceniane są dzieci? Czy zdają egzaminy?

W trakcie roku szkolnego dzieci nie otrzymują ocen z poszczególnych przedmiotów. Dzieci zdają egzaminy klasyfikacyjne z każdego przedmiotu po każdym półroczu lub po całym roku nauki. Po zdanych egzaminach, na zakończenie roku szkolnego dzieci otrzymują świadectwa oraz promocję do kolejnej klasy.

Czy są przedmioty, z których dzieci uczące się w edukacji domowej nie są klasyfikowane?

Przed wszystkim na świadectwie ucznia uczącego się w trybie nauczania domowego nie ma oceny z zachowania. Nie należy także klasyfikować dziecka z takich przedmiotów jak: religia, etyka, wychowanie fizyczne, plastyka, muzyka, zajęcia techniczne.

Co dzieje się w przypadku, jeśli uczeń po roku nauki w edukacji domowej nie zda egzaminów?

Jeśli uczeń nie zda egzaminów klasyfikacyjnych, musi powrócić do szkoły w trybie stacjonarnym oraz jest zobowiązany do powtórzenia roku nauki. Właśnie dlatego warto kontaktować się z uczniem w trakcie roku szkolnego, konsultować bieżące trudności oraz wspierać rodziców w pełnieniu roli nauczyciela dla własnego dziecka.

* dane podane przez MEN we wrześniu 2017 roku.